

Ert tjänsteställe, handläggare
Regeringskansliet,
Infrastrukturdepartementet
Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV LEDS CIO, Linda Avad
073-852 11 53, linda.avad@mil.se

Ert datum
2021-12-21

Er beteckning
I2021/03265

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

**Yttrande över slutbetänkandet Säker och kostnadseffektiv
it-drift – förslag till varaktiga former för samordnad
statlig it-drift (SOU 2021:97)**

**Svar senast
2022-03-21**

Allmänt om den föreslagna samordnade statliga it-driften

Försvarmakten delar flera av utredningens grundläggande bedömningar och är i huvudsak positiv till utredningens förslag. Som utredningen pekar på kan en samordnad it-drift skapa bättre förutsättningar för framför allt mindre myndigheter och myndigheter som saknar tillräckliga resurser inom it- och informations-säkerhet att få tillgång till säker och kostnadseffektiv it-drift.

Försvarmakten vill dock framföra följande synpunkter.

Utredningen har bedömt att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras inom den samordnade statliga it-driften. Utredningen har också bedömt att befintlig lagstiftning är tillräcklig för att reglera hur säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska hanteras och att det därför inte behövs något förbud mot att hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i den föreslagna förordningen om samordnad statlig it-drift. Försvarmakten ställer sig tveksam till dessa bedömningar. Det centrala syftet med den föreslagna samordnade statliga it-driften är att höja informationssäkerheten i den statliga förvaltningen. Att då avgränsa de mest skyddsvärda uppgifterna från ordningen, så att dessa fortsatt hanteras hos myndigheter som saknar tillräckliga resurser för sitt säkerhetsarbete, kan motverka syftet. Försvarmakten vill i sammanhanget understryka att en hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt Försvarmaktens uppfattning inte behöver medföra konsekvenser för funktionalitet och kostnadseffektivitet, om säkerhetsskyddslagstiftningens krav beaktas från start.

(HON)

Postadress
Försvarmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

Försvarsmakten anser inte heller att det finns några hinder mot att hantera även säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inom den samordnade statliga it-driften, under förutsättning att säkerhetsskyddslagstiftningen följs. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter skulle dessutom kunna drifvas fysiskt och logiskt separerade från andra uppgifter, för att inte höja säkerhetsnivån för all information inom den samordnade statliga it-driften. En samordnad statlig it-drift som inkluderar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter kräver emellertid närmare utredning. Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras inom den samordnade statliga it-driften skulle dock en reglering av detta underlätta för de ingående myndigheterna att göra rätt.

Även om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras i den samordnade statliga it-driften kommer den aggregerade informationen hos leverantörsmyndigheterna vid något tillfälle medföra att leverantörsmyndigheternas verksamhet utgör säkerhetskänslig verksamhet. Även innan dess medför den samlade mängden data hos leverantörsmyndigheterna att högre krav än annars behöver ställas i säkerhetskänslighet. Den samordnade statliga it-driften bör därför redan från start ta höjd för säkerhetsskyddslagstiftningens krav så att den är robust och säker över tid och, vid behov, kan stå emot allt från störningar och incidenter till samhällskriser och antagonistiska attacker. Ett ytterligare skäl till att säkerhetsskydd behöver tas med i beaktande redan från start är att utredningen enbart undantagit säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter (och vissa myndigheter) från den samordnade statliga it-driften. It-drift som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet skulle därmed kunna komma att hanteras inom den samordnade statliga it-driften.

Försvarsmakten instämmer i utredningens bedömning att flera leverantörsmyndigheter medför en större spridning av riskerna med den samlade mängden information. För att ytterligare minska riskerna bör den samordnande myndigheten även tillse att leverantörsmyndigheterna har en spridning av såväl tekniska lösningar som val av leverantörer.

Utredningen bedömer att privata tjänster ska kunna ingå i leverantörsmyndigheternas utbud av tjänster och att leverantörsmyndigheterna ska kunna utkontraktera driften till privata aktörer. Försvarsmakten vill dock i sammanhanget understryka att om privata driftstjänster eller molntjänster från leverantörer inkluderas behöver risken för kartläggning och underrättelseinhämtning (samt, i förekommande fall, risken för överföring av personuppgifter till tredjeland) beaktas, i synnerhet om leverantören har säte i ett land med lagstiftning som kräver att privata aktörer deltar i landets underrättelseverksamhet.

För att samordningsmyndigheten ska kunna stödja en myndighet i valet av it-driftsform behöver samordningsmyndigheten även stödja myndigheterna i deras analysarbete avseende behovet av säkerhet för it-driften. Detta skulle kunna förtydligas i den föreslagna förordningen.

Försvarsmaktens roll i den föreslagna ordningen

Den samordnande myndigheten ska enligt den föreslagna förordningen *samråda* med Försvarsmakten i frågor rörande Sveriges säkerhet. Vidare ska Försvarsmakten enligt utredningens förslag ges i uppdrag att *samverka* med den samordnande myndigheten i frågor om Sveriges säkerhet. Samtidigt föreslås att den samordnande myndigheten ska samverka med Säkerhetspolisen och de länsstyrelser som är tillsynsmyndigheter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) i frågor kopplade till samordnad statlig it-drift.

Försvarsmakten vill i sammanhanget peka på att det redan finns en befintlig struktur i säkerhetsskyddslagstiftningen för samråd, samverkan och vägledning. Det är viktigt att nya, till säkerhetsskyddslagen parallella, spår i säkerhetsskyddsfrågor inte skapas utan att säkerhetsskyddslagstiftningens befintliga ordning används i möjligaste mån.

Försvarsmakten ser dessutom att även leverantörsmyndigheterna och de övriga ingående myndigheterna kan ha behov av stöd i säkerhetsskyddsfrågor kopplade till den samordnade statliga it-driften. Detta gäller t.ex. Kammarkollegiet, för att Kammarkollegiet ska kunna beakta även säkerhetsaspekter i upphandlingar av ramavtal inom den samordnade statliga it-driften.

Mot den bakgrunden framstår det som lämpligast att frågor om säkerhetsskydd kopplade till den samordnade statliga it-driften hanteras inom befintliga strukturer enligt säkerhetsskyddslagstiftningen och att den myndighet som behöver stöd i säkerhetsskyddsfrågor vänder sig till sin tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagstiftningen för vägledning (8 kap. 12 § säkerhetsskyddförordningen [2021:955]). Detta skulle bl.a. innebära att leverantörsmyndigheterna får vägledning av Säkerhetspolisen. Det vore lämpligt med en särlösning för den samordnande myndigheten, som inte står under Säkerhetspolisens tillsyn, så att även den myndigheten får vägledning i säkerhetsskyddsfrågor av Säkerhetspolisen.

Försvarsmakten och de myndigheter som Försvarsmakten enligt säkerhetsskyddslagstiftningen utövar tillsyn över är undantagna från den föreslagna samordnade statliga it-driften. Samrådsmyndigheten bör därför inte behöva samverka eller samråda med, eller få vägledning av, Försvarsmakten.

Sammanfattningsvis anser Försvarsmakten att de ingående myndigheterna ska få vägledning i säkerhetsskyddsfrågor kopplade till den samordnade statliga it-driften av sin tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagstiftningen, att den samordnande myndigheten ska få vägledning i säkerhetsskyddsfrågor kopplade till den samordnade statliga it-driften av Säkerhetspolisen samt att samordningsmyndigheten inte ska behöva samråda eller samverka med Försvarsmakten i frågor om Sveriges säkerhet. Däremot kan någon form av samverkan i frågor om säkerhetsskydd och Sveriges säkerhet i övrigt övervägas mellan den samordnande myndigheten, Säkerhetspolisen och Försvarsmakten, för

att på ett mer generellt plan utbyta erfarenheter och kunskaper om problemställningar, nya hot och sårbarheter och liknande.

Försvarmakten noterar avslutningsvis att det till Ekonomistyrningsverket föreslagna uppdraget att ta fram nolläge och nyckelindikatorer för uppföljning kan, såvitt avser säkerhet, kräva samverkan med i vart fall Säkerhetspolisen.

Konsekvenser för Försvarmakten

Utredningen har inte bedömt förslagets konsekvenser för Försvarmakten.

I utredningen finns det inte några uppskattningar över antalet samråds- eller samverkansärenden med Försvarmakten eller omfattningen av dessa. Det är därför svårt för Försvarmakten att bedöma vilka konsekvenser som förslaget får för myndigheten. Det kan dock konstateras att utredningen föreslagit att Säkerhetspolisen ska tilldelas anslagsmedel för regeringsuppdraget att etablera former och förmåga för en samordnad statlig it-drift. Försvarmakten bedömer mot den bakgrunden att även Försvarmakten har behov av tilldelade anslagsmedel, om Försvarmaktens roll i den samordnade statliga it-driften ska utformas på det sätt som utredningen föreslagit.

— o o o —

I beredningen av ärendet har deltagit it-säkerhetsstrateg Fredrik Börjesson, it-säkerhetsspecialist Katarina Marcus, verksamhetsutvecklare Charlotta Carlén, sektionschef Magnus Årvik och systemingenjör Martin Skogman.

Detta remissyttrande har beslutats av ställföreträdande chef för juridiska avdelningen Kerstin Bynander. I den slutliga handläggningen har dessutom tillförordnad sektionschef Helene Arango Magnusson och försvarsjurist Halszka Onoszko deltagit samt, som föredragande, cybersäkerhetsspecialist Linda Avad.

Kerstin Bynander

Linda Avad

Sändlista

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.esd.remissor@regeringskansliet.se

För kännedom

Försvarsdepartementet

fo.registrator@regeringskansliet.se

Inom Försvarsmakten

INS

LEDS (CIO, JUR, STAB)

MUST

PROD

